

Yeni Medya Çağında Dijital Göçebelik:

21. Yüzyılın Gezinleri

Üzerine Bir İnceleme¹²*Digital Nomadism in the New Media Age:**A Study on 21st Century Travelers*Burak İLİ³⁴Güven Necati BÜYÜKBAYKAL⁵

Öz

Geleneksel iş modellerini ve yerleşik hayatı reddederek zamandan ve mekândan bağımsız hareket eden dijital göçebeler, yeni yerler, kültürler ve insanlar tanıma amacıyla sık seyahat eden ve tüm işlerini dijital olarak yürüten bireylerdir. Mevcut araştırma kapsamında dijital göçebe kavramına yönelik detaylı bir literatür incelemesi gerçekleştirilmiş ve araştırmaların sınırlı bir çerçevede ele alındıkları tespit edilmiştir. Bu araştırmanın amacı günümüzde giderek sayıları artan dijital göçebelere yönelik eğilimleri keşfetmenin yanı sıra topluluğun günümüz ve gelecekteki önemini ortaya koymaktır. Araştırmanın önemini ise dijital göçebe olma motivasyonları, destinasyon tercih kriterleri, dijital göçebe olmanın avantajlı ve dezavantajları durumları ve dijital göçebelerin yeni medya ile etkileşimleri gibi farklı açılardan topluluğa dair eğilimleri keşfetmesi yönüyle alana özgün katkı sunması oluşturmaktadır. Nitel bir araştırma olarak tasarlanan bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış derinlemesine görüşme ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler, nitel analiz yazılım programlarından biri olan MAXQDA aracılığıyla analize tabi tutulmuştur. Bulgulara göre katılımcıların dijital göçebe kavramını zamansal, mekânsal ve finansal açıdan özgürlük olarak tanımladıkları ve dijital göçebeliğin ancak sürdürülebilir bir iş modeli ile uzun vadeli olabileceği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Göçebe, Yeni Medya, Mobilite, Nomad List*

Makale Türü (Article Type): Tez Özeti / Thesis Summary

Başvuru Tarihi (Submitted): 23.05.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 17.08.2023

Atf (Cite as): İli, B., & Büyükbaykal, G. N. (2023). Yeni Medya Çağında Dijital Göçebelik: 21. Yüzyılın Gezinleri Üzerine Bir İnceleme. *Akdeniz İletişim*, (41), 70-93. doi: 10.31123/akil.1300885.

Abstract

Digital nomads who reject traditional business models and sedentary life move independently from time and space. They are individuals who travel frequently to get to know new places, cultures and people, and conduct all their business digitally. Within the scope of the current research, a detailed literature review was conducted on the concept of digital nomads, and it was determined that the studies were addressed in a limited framework. The aim of this research is to explore the trends towards digital nomads, which are increasing in number today, as well as revealing the current and future importance of the community. The importance of the research is to make a unique contribution to the field in terms of discovering trends about the community from different perspectives such as motivations for becoming a digital nomad, destination preference criteria, advantages and disadvantages of being a digital nomad, and digital nomads' interactions with social media. In this study, which was designed as a qualitative research, semi-structured in-depth interviews and content analysis were used as data analysis tools. The data obtained were analyzed through MAXQDA, one of the qualitative analysis software programs. According to the findings, it was concluded that the participants defined the concept of digital nomad as temporal, spatial and financial freedom, and that digital nomadism only can be long-term with a sustainable business model.

Keywords: *Digital Nomad, New Media, Mobility, Nomad List*

¹ Bu çalışma, Prof. Dr. Güven Necati Büyükbaykal danışmanlığında yürütülen, Burak İli tarafından hazırlanan ve İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan "Yeni Medya Çağında Dijital Göçebelik: 21. Yüzyılın Gezinleri Üzerine Bir İnceleme" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

² Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı'nın 21.03.2022 tarihli ve E-35980450-663.05-878373 sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir.

³ Öğr. Gör. Dr., İğdır Üniversitesi Teknik Bilimler MYO Görsel-İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı Bölümü, İğdir, Türkiye, burakili34@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2816-101X

⁴ Sorumlu Yazar (Corresponding Author)

⁵ Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, İstanbul, Türkiye, guvenb@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1494-2176

Giriş

Bilgi ve yeni medya teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, insanların yaşam tarzlarının hızlanmasına ve daha sık hareket etmelerine neden olmuştur. Geçmişte insanlar doğdukları ve buldukları çevreye göre sınırlı bir bağlamda yaşamakta iken bugün dünya, zamansal ve mekânsal sınırlılıkların silikleştiği, enformasyonun ve iletişimin akışkan hale geldiği bir yer haline gelmiştir. Yaşanan bu gelişmeler neticesinde kurumlar ve işletmeler kaçınılmaz olarak hizmetlerini, ürünlerini ve iş modellerini tekrardan gözden geçirmek durumunda kalmışlardır. Bunun yanı sıra yapay zekâ ve nesnelerin interneti gibi teknolojilerin birçok operasyonel işi dijital ve otomatik hale getirmesiyle birlikte artık şirketlerin insan kaynaklarının büyük bir kısmını bilgi işçileri oluşturmaktadır. Bilgiye dayalı işlerin genellikle zamandan ve mekândan bağımsız sürdürülebilir olması özelliği, dijital işlerin ve dolayısıyla dijital göçebe yaşam tarzını tercih edenlerin sayısında bir hayli artış yaşanmasında etkili rol oynamıştır (Schlagwein, 2019). Dünya genelinde yaşanan dijitalleşme süreci, tüm endüstrilerde olduğu gibi geleneksel iş modellerinde de köklü dönüşümler yaşanmasında ve yeni çalışma paradigmalarının ortaya çıkışında önemli rol oynamıştır (Orlikowski & Scott, 2016). Bunun yanı sıra COVID-19 küresel salgını, başta gündelik yaşamın ve iş hayatının alt üst olması gibi birçok olumsuz durumun yaşanmasına neden olmuştur. Ancak, bu olumsuzluklara rağmen uzaktan ve esnek çalışma gibi yeni çalışma modelleri de bu süreçte deneyimlenmiştir. Bu gelişmeler, uzaktan çalışmayı daha görünür kılarak dijital göçebelerin ve uzaktan çalışanların, dünyanın herhangi bir noktasında bulunarak gelir elde edebilmeleri fırsatını ortaya çıkarmıştır (Mansor, 2021, p. 350).

Son yıllarda popüler bir kavram haline gelen dijital göçebelik, yerel ve küreseli birbirine yakınlaştıran yeni bir yaşam tarzı olarak dikkat çekmektedir. Bu yaşam tarzı özellikle pandemi döneminde, esnek çalışma ve seyahat etme özgürlüğü arayan birçok kişi tarafından tercih edilmeye başlanmıştır. Geleneksel iş ve yaşam tarzlarından farklı bir şekilde ortaya çıkan dijital göçebelik, sürekli olarak seyahat etme isteğinde olan bireylerin benimsediği bir yaşam tarzıdır. Topluluk, yeni medya teknolojileri sayesinde birbirleriyle bağlantıda kalarak kendilerine özgü bir yaşam sürdürmektedirler.

Bu araştırma, günümüzde giderek popüler bir yaşam tarzı haline gelen dijital göçebelere ve onların yeni medya, kimlik, ekonomi, kültür ve turizm gibi alanlarla olan etkileşimlerine yönelik eğilimleri ortaya koymak amacıyla tasarlanmıştır. Araştırma kapsamında dijital göçebelerin yaşam tarzları, tercihleri ve toplum üzerindeki etkileri incelenecektir. Literatür incelendiğinde, sınırlı sayıda ve kapsamda çalışmaların olduğu tespit edilmiş olup topluluğun günümüzdeki ve gelecekteki önemine ait görüşler, tespitler ve öneriler sunarak literatüre katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılan bu çalışmada, fenomenolojik yaklaşım ve durum araştırması deseni tercih edilmiştir. Farklı milletlerden toplam 40 katılımcı ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış mülakatlar ve Nomad List platformunun detaylı incelemesi gerçekleştirilmiştir. Ek olarak bu araştırma, yazıldığı tarih itibarıyla dijital göçebelere yönelik Türkiye’de yapılmış ilk lisansüstü tez olması sebebiyle de ayrıca önem taşımaktadır.

1. Dijital Göçebe

Dijital göçebe topluluğu bir yaşam tarzı, iş modeli, gezgin türü ve kültürel bir fenomen

gibi çeşitli nitelendirmelere sahip olmakla birlikte son yıllarda gittikçe artış gösteren bir topluluk haline gelmişlerdir. Dijital göçebe kavramı ilk defa Makimoto & Manners (1997), tarafından yazılan bir kitapta ele alınmış olup topluluk ile ilgili ortaya koydukları araştırma ile yeni teknolojilerin, yeni çalışma düzenlemelerinin ve girişimcilik uygulamalarının, insanların yaşamlarını kökten değiştireceği küresel bir dünya fikrini savunmaktadırlar. Dijital göçebe literatürü incelendiğinde topluluğun sırt çantalı bir gezgin türü (MacRae, 2016; Germann Molz & Paris, 2015), yalnız bir girişimcilik ve serbest bir çalışma biçimi (Aguinis & Lawal, 2013), ortak çalışma ve ortak yaşama sahip bir turist tipolojisi olarak (Chevtaeva, 2021) ve yeni bir yaşam tarzı olarak (Thompson, 2019) farklı kapsamlar ve nitelendirmeler içerisinde ele alındığı gözlemlenmektedir.

Zaman ve mekân sınırlaması olmadan dijital altyapının olduğu, her zaman ve her yerde çalışabilen kişiler dijital göçebe olarak tanımlanmaktadır (Hermann & Paris, 2020, p. 331). Dijital göçebeler, taşınabilir bilgi ve iletişim teknolojileri ve yaygın internet ağından yararlanan, herhangi istedikleri bir yerden çalışabilen, kendilerine daha fazla zaman ayırmak ve dünyayı keşfetmek amacıyla hareket eden kişilerdir (Mancinelli, 2020, p. 418). Topluluğu sabit bir mekândan bağımsız, bilgi ve iletişim teknolojileri tabanlı mesleklere sahip genç profesyoneller olarak tanımlayan Reichenberger (2018), seyahate dayalı bu yaşam tarzını benimsemenin arkasındaki temel faktörün, belli bir mekâna bağlı kalmaksızın kısıtlayıcı çalışma şartlarından kaçma isteği olduğunu belirtmektedir. Görüldüğü üzere dijital göçebe yaşam tarzının en önemli motivasyonlarından biri özgür bir yaşama ve çalışma arzusudur. Topluluk, bir dizüstü bilgisayar ve az eşya ile dünyayı keşfetmek amacıyla tek yönlü bir uçağa binmeyi tercih

eden bireylerden oluşmaktadır (Mouratidis, 2018, p. 8). Dijital göçebe olmak için öncelikle işlerin yürütülebileceği uygun maliyetli, akıllı ve taşınabilir cihazlara ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca kablosuz internet bağlantısına ve çalışılan dosyaların arşivlenmesi ve gönderilmesi adına bulut sistemlerine sahip olunması, dijital göçebelerin mekân ve zamana bağlı kalmaksızın hareket etmelerine olanak tanımaktadır (Milošević, 2020, p. 3). Dijital göçebeler klasik mesai saatleri, sınırlı boş zaman ve sabit bir çalışma alanı gibi kural ve aidiyetlere karşı çıkarak kendi istekleri doğrultusunda özgür hareket edebildikleri bir yaşam sürme arzusuna sahiptirler (Haking, 2018).

Dijitalleşme ile tam zamanlı olarak bir ofisten çalışmanın yanı sıra esnek çalışma, uzaktan çalışma, serbest çalışma gibi alanlar artarak popüler hale gelmektedir. Şirketler, genellikle tam zamanlı bir çalışanı işe almaktan daha az maliyetli olduğu için uzaktan çalışanlar veya dijital göçebeler ile giderek daha fazla iş birliği yapmaktadır (Frey, 2013, p. 46). Dijital göçebeler, çoğunlukla internet teknolojileri tabanlı blog yazarlığı, web tasarımcılığı, grafik tasarım, yazılım mühendisliği, içerik üretimi, sosyal medya yönetimi, dijital pazarlama gibi serbest ve esnek çalışmaya uygun işler yürütmektedir (Hermann & Paris, 2020, p. 332). Bu kapsamda topluluğun diğer serbest, uzaktan veya esnek çalışanlardan ayrılan en önemli farkları, işlerini dijital olarak sürdürmelerinin yanı sıra daha özgür ve daha iyi bir yaşam arayışı doğrultusunda sık seyahat ederek göçebe yaşam tarzı ile birleştirmeleridir (Schlagwein, 2018, p. 32). Bir başka değerlendirmeye göre ise tüm dijital göçebelerin serbest çalışanlar ve uzaktan çalışanlar olarak kabul edilebileceğini, ancak hareketli yaşam tarzlarındaki farklılıklar sebebiyle tüm serbest veya uzaktan çalışanların dijital göçebe olarak kabul edilemeyeceği ifade

edilmektedir (Kropp, 2018). Dijital göçebeleri turistlerden ayıran en önemli fark ise, turistler önceden planlanan kısıtlı bir zaman dilimi içinde varış yerini ziyaret ederken, dijital göçebeler daha uzun süreli ve genellikle tek yönlü seyahat etme eğilimindedirler (Kannisto, 2014). Dijital göçebeler bir turistten, bir serbest zamanlı çalışandan ve hatta bir gezginden daha farklı nitelendirilmektedir. Dijital göçebeliği bir yaşam tarzı olarak benimseyen ve bu yaşam tarzını sürdüren bireyler, küresel seyahatlere, çalışma saatlerinde esnekliğe ve geleneksel mekân olan ofis ortamından uzaklaşmaya izin veren bir iş peşinde koşarak hayatı yeniden tanımlamaktadırlar (Schroeder, 2016).

Dijital göçebe sayısında yaşanan artış işletmelerin, destinasyonların ve ülkelerin dikkatini çekmekle birlikte topluluğa yönelik vize muafiyetleri, ortak çalışma ve yaşam alanları ve yüksek hızda kablosuz internet sunma gibi yeni düzenlemeler yapılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Bu kapsamda Portekiz, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Barbados, Gürcistan, İzlanda, Tayvan gibi birçok ülke dijital göçebeleri kendi ülkelerine çekmek amacıyla adeta bir yarış halindedir. Bunun yanı sıra COVID-19 ile birlikte son yıllarda birçok şirket, çalışanlarına gerek evlerinden gerekse dünyanın herhangi bir yerinden çalışma fırsatı sunmaya başlamıştır. *Zapier*, *GitLab* ve *Doist* gibi bazı şirketler, ofislerini kapatarak tamamen uzaktan çalışmaya sahip bir modele geçiş yaparken *Google*, *Twitter* ve *YouTube* gibi bazı şirketler ise çalışanlarına hibrit çalışma modeli sunarak belirli rollerdeki çalışanlarına uzaktan çalışma olanağı sunmaktadırlar. Dijital göçebeler, bu imkânı uzun süreler boyunca farklı turistik destinasyonlarda ve tropikal bölgelerde yaşamak amacıyla değerlendirmektedirler (Choudhury, 2022). Ayrıca Dijital göçebelere yönelik 2022 yılında yapılan bir araştırmadan elde

edilen bazı dikkat çekici bulgular aşağıda paylaşılmıştır (Grider, 2022).

- Dünyada farklı milletlerden yaklaşık 35.000.000'dan fazla dijital göçebe vardır.
- Topluluğun %49,81'ini kadınlar ve %50,19'unu erkekler oluşturmaktadır.
- Dijital göçebelerin yaş ortalaması 40 civarındadır.
- Dijital göçebelerin %83'ü kendi işlerine sahipken %17'si ise en az bir şirkete bağlı olarak istihdam edilmektedirler.
- Ortalama bir dijital göçebe yıllık 22.500 dolar bütçeye sahiptir.
- Pazarlama, e-ticaret, içerik üretimi, tasarım gibi meslekler dijital göçebe mesleklerinin %51'ini oluşturmaktadır.
- 20'nin üzerinde ülke dijital göçebelere yönelik vize uygulaması sağlamıştır.
- Aile ve arkadaşlardan uzakta olma ve yalnızlık hissi, dijital göçebelerin bu yaşam tarzından vazgeçmelerinin en önemli sebebidir.

Yukarıda dijital göçebelere yönelik demografik ve ekonomik veriler paylaşılmış olup gelecekte uygulanacak stratejilere yönelik çıkarımlar elde edilebilmektedir. Konumdan bağımsız hareket etmeleri, işlerini tamamen dijital olarak sürdürebilmeleri ve sık seyahat etmeleri, dijital göçebelerin başlıca tanımlayıcı özellikleri olarak ön plana çıkmaktadır.

Dijital göçebe topluluğunun temel felsefesini değişim istekleri ve yeni yerler keşfetmeleri amacıyla sık seyahat etmeleri oluşturmaktadır. Gittikleri yerlere ekonominin yanı sıra kültürel olarak da katkı sunan bireyler, geleneksel göçebelerden farklı olarak genellikle bireysel hareket etmektedirler. Bu durum, dijital göçebeliğin bir kitlesel harekete dönüşmesini engellese de özellikle bilgi teknolojisi tabanlı dijital iş ve olanakların yaygınlaşmasının bir sonucu olarak, dijital göçebe sayısı ve eğiliminin önümüzdeki yıllarda artış yaşayacağı düşünülmektedir.

Şirketler, destinasyonlar ve ülkelerin topluluğa kayıtsız kalamayacağı ve dijital göçebelere yönelik yeni planlama ve stratejilerin de ortaya çıkacağını belirtmek yanlış olmayacaktır.

1.1. Dijital Göçebeler ve Zaman-Mekân İlişkisi

Dünya genelinde mobil iş gücü son yıllarda büyük bir ivme kazanmıştır (Ameen et al., 2021). Bu durum, klasik ofislerin yerine dijital göçebelere ve uzaktan çalışanlara yönelik hizmet veren ortak çalışma ve yaşam alanlarının her geçen gün hızlı bir artış göstermesine neden olmaktadır. Ortak çalışma kavramı, birlikte çalışmak anlamını taşısa da aynı zamanda, farklı profesyonel geçmişlere sahip bireylerin iş birliği yapmasına, fırsatları paylaşmasına ve birbirleriyle bağlantı kurmasına imkân tanıyan yeni bir çalışma modelini de ifade etmektedir (Johns & Gratton, 2013). Genellikle bağımsız bilgi çalışanlarının bir araya geldiği ortak çalışma alanları, maliyeti azaltmanın yanı sıra yeni iş ve sosyalleşme olanaklarını da beraberinde getirmektedir (Spinuzzi et al., 2019). Ortak çalışma alanları sadece bir çalışma alanı olmaktan öte aynı zamanda, sosyal alanları içeren çok yönlü çalışma ortamları olarak tasarlanmaktadır (Bilandzic & Foth, 2013). Ortak çalışma alanları, uzaktan çalışanlar ve dijital göçebeler için ağlar oluşturmayı teşvik ettikleri ve sosyalleşmeyi destekledikleri için tercih edilmektedir. Ortak çalışma ve yaşam alanlarında kurulan bağlantılar, başta ekonomi ve sosyalleşme olmak üzere dijital göçebelerin refahına katkı sağlamaktadır (Naz, 2015).

Oteller ve uzun vadeli kiralık evlerden ziyade çoğunlukla ortak çalışma ve yaşam alanlarını tercih etme eğilimi gösteren dijital göçebeler destinasyonların, turizm paydaşlarının, işletmelerin ve toplumsal yaşamın yeniden şekillenmesinde önemli bir rol üstlenmektedirler (İli & Büyükbaykal, 2022). Dijital göçebeler, geleneksel olarak

tek bir ev ve ofise bağlı kalmaksızın istedikleri yerden (ev, kafe, kütüphane, ortak çalışma alanı, sahil kenarı vb.) çalışabilmektedirler (Forlano, 2008). *Work from home* (WFH) olarak tanımlanan evden çalışma modeli, çalışanlara mekânsal açıdan esneklik sağlarken, *work from anywhere* (WFA) olarak ifade edilen her yerden çalışma modeli ise genellikle zamansal ve mekânsal açıdan esnekliği tamamlayan bir yapı içermektedir (Aroles et al., 2022, p. 2).

COVID-19 süreci ile birlikte dünya, klasik mesai saatlerinden ve geleneksel ofislerden farklı çalışma modellerinin de sürdürülebileceğini deneyimlemiştir. Başlangıçta virüsün yaygınlaşmasını kısıtlamak amacıyla bir önlem olarak alınan esnek, evden ve uzaktan çalışma gibi yeni süreçler, bugün birçok şirket tarafından tercih edilen bir alternatif model haline gelmiştir. Yeni deneyimlenen bu çalışma modelleri başta ulaşım, enerji ve ofis maliyetleri olmak üzere çeşitli tasarruf olanakları sağlamaktadır. Buna karşın uzaktan, esnek ve evden çalışma gibi yeni çalışma modellerinin çeşitli dezavantajları da gözlemlenmektedir. Normal bir çalışana göre daha düşük ücretler, proje bazlı çalışmaya bağlı olarak düzenli bir gelire sahip olmamak, teknolojik ürün maliyetleri ve iş-özel yaşam arasındaki dengenin sağlanamaması gibi durumlar, bu çalışma modellerini benimseyenlerin karşılaşacağı çeşitli zorluklardan bazılarıdır. Hangi şehirde, hangi işte ve ne kadar süreyle çalışmak istediklerini kendileri belirleme özgürlüğüne sahip dijital göçebeler, özel hayatlarına daha fazla vakit ayırabilmek amacıyla uzun saatler ve günler boyunca çalışarak işlerini erken bitirmeyi de tercih edebilmektedirler. Dijital göçebeler, yeni medya teknolojilerinin ve mobilitenin yaygınlaşması gibi durumlar nedeniyle zaman ve mekânın belirsizleştiği ve iç içe geçtiği bir yaşam tarzı sürdürmektedirler.

1.2. Dijital Göçebeler ve Ekonomi

Dijital göçebelik, klasik anlamdaki göçebelerin üretim-tüketim ve hükümet-işletme gibi karşıtlıklara meydan okuyan yeni bir ekonomik faaliyet örneği olarak ele alınmakta iken aynı zamanda modern bir gezgin türü ve kültürel bir fenomen olarak da nitelendirilebilmektedir (Wang et al., 2018, p. 9). Ayrıca topluluğun mevcut ve yeni ekonomi modelleri ile olan ilişkileri, dikkat çekici ve popüler bir çalışma alanı haline gelmektedir. Yeni sayılabilecek bir kavram olsa da dijital göçebeler, ekonomi ile ilişkili üç farklı kategoride tanımlanabilmektedir. İlki, uluslararası şirketler tarafından istihdam edilen ve uzaktan çalışan bireylerdir. İkinci ve en yaygın olan tür ise genellikle esnek ekonomiye bağlı olarak serbest çalışanlardır. Üçüncü ve son kategori ise, *start-up* olarak da nitelendirilen girişimcilerden oluşmaktadır (David, 2016).

Bireylerin bir araya gelerek kolektif iş birliklerini oluşturmaya dayalı bir kavram olan paylaşım ekonomisi ile ilişkilendirilen dijital göçebeler, ülke ekonomilerine ve destinasyonlara sağladığı katkılar sebebiyle önemli bir potansiyel olarak görülmektedir. Mal ve hizmetlerin paylaşımını bir şekilde kullanılması olarak tanımlanan paylaşım ekonomisi ekonomik, sosyal ve teknolojik etkenler temeline dayanmakta ve deneyim paylaşımını içermektedir (Çelik Varol & Varol, 2020, p. 133).

Nesnelerin interneti, yapay zekâ, sanal ve artırılmış gerçeklik, blok zincir teknolojisi gibi son yıllarda önem kazanan teknolojiler, yeni mesleklerin ve iş modellerinin ortaya çıkmasında önemli rol oynamaktadırlar. Günümüzün dayatılan iş modellerini ve yaşam tarzlarını reddeden dijital göçebeler yerel, bölgesel ve ulusal sınırları ve kimlikleri aşarak şirketler, kurumlar ve ülkeler için ekonomik bir fırsat ve meta olarak görülmektedir (Busuttil, 2021). Bu kapsamda yapılan düzenlemeler, vize

kolaylıkları gibi uygulamaların yanı sıra hibrit ve uzaktan çalışma modellerini uygulayan şirketlerin sayısında da artış yaşanmasına neden olmuştur (Blatt & Gallagher, 2013). Klasik iş hayatında karşılaşılan mobbing, işyerine giriş çıkış saatlerinin takibi, fazla mesai ve iş yetiştirme baskısı gibi olumsuz durumlardan kurtulmak ve kendi çalışma saatleri ve mekânlarını belirleme fırsatına sahip olmak gibi nedenler, dijital göçebeler ve dijital göçebe olmak isteyenler için gittikçe cazip hale gelmektedir.

Dijital göçebeler konaklamadan uçak biletlerine, restoranlardan sportif, sanatsal ve kültürel faaliyetlere kadar başta turizm olmak üzere hizmet endüstrisine önemli katkıda bulunmaktadır. Sürdürdükleri yaşam tarzının temel özelliklerinden biri olan keşfetme istekleri doğrultusunda dijital göçebeler, seyahat ettikleri destinasyonlarda yerel yemekleri tüketmek, yerel kıyafet ve turistik ürünleri satın alma gibi yaptıkları harcamalar aracılığıyla yerel ekonomiye doğrudan katkı sunmaktadırlar. Destinasyonlar da topluluğa yönelik uygulama ve yatırımları aracılığıyla ekonomik, kültürel ve sosyal olarak kalkınmanın bir unsuru olarak önemli bir rol üstlenmektedirler. Dijital göçebelerin çevrimiçi olarak sürdürdükleri işler kapsamında ülkelere vergi ödemeleri gerçekleştirmeleri de ülkelerin gelir sağlamalarında önemli bir rol oynamaktadır. Etkileşimli bu olgular aracılığıyla, yeni gelirler elde etme ve kalkınma stratejileri için dijital göçebeler, ülkeler için göz ardı edilemez bir topluluk haline gelmiştir.

1.3. Dijital Göçebeler ve Kimlik

Globalleşme ve yeni medya teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde ulusal sınırların silikleşmesi, ulusötesi kimliklerin oluşumu ve dünya genelinde hareketliliğin artışı gibi süreçler yaşanmıştır. Ulaşım ve mobil teknolojilerin

yaygınlaşması, uluslararası iş birliklerinin ve ticaretin genişlemesi gibi süreçlerin bir sonucu olarak kozmopolit bireylerin sayısında da artış gözlemlenmektedir. Bu durum, ekonominin yanı sıra çeşitli toplumsal, sosyolojik ve kültürel değişimlerin ortaya çıkışında da önemli bir rol oynamaktadır. Günümüzde bireysel ve kolektif kimliklere sahip kişiler için yerelin küreseli, küreselin de yereli etkilediği bir ortam oluşmuştur. Kendisine sunulanlar ile yetinmeyen bireyler, dijital teknolojilerin sunduğu olanakları sonuna kadar kullanarak, gerçeğin yanı sıra sanal olarak da bir yaşam sürdürmektedirler.

Dijital göçebe topluluğu, sosyal ve kültürel kimlikleri sürdürülebilir kılmanın bir biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Eriksen & Schober, 2016, p. 3). Buna karşın, her ne kadar ulus devletlerin ve toplumsal yapıların baskılarına direnen, girişimci ruha sahip özgür bireyler olarak idealize edilmiş olsalar da hem devletler hem de şirketlerle yaşadıkları bürokratik bağlantıları sonucunda aslında böyle olmadıkları ve bu unsurlar tarafından şekillendirildiklerine yönelik karşıt düşünceler de bulunmaktadır (Cook, 2022). Sahip oldukları pasaportların imkânlarını sonuna kadar kullanmaya çalışan ve devamlı olarak başka yerleri keşfetme isteğinde olan dijital göçebeler, birçok ülkenin dikkatini çekmekle birlikte topluluğa yönelik vize kolaylığı ve vergi indirimi gibi çeşitli uygulamalar hızla hayata geçirilmektedir. Mouratidis (2018), dijital göçebeliğin etnografik açıdan vazgeçilmez bir biçimde dijital dünyaya ait olduğunu ifade etmektedir. Polson ise (2019), dijital göçebe kimliğinin toplumsal kısıtlamalardan sıyrılan bir yapıda, gelişmiş bir yaşam tarzı olarak inşa edilmekte olduğunu belirtmektedir.

Bu kapsamda, dijital göçebeleri yalnızca profesyonel iş kimlikleri ile nitelendirmek eksik olacaktır. Sürekli seyahat etmeleri ve kendi ağlarını oluşturmaları gibi

özelliklerinin yanı sıra diğer kültürel, ekonomik ve sosyal özellikleri aracılığıyla dijital göçebeler, önceden belirlenmiş kısıtlayıcı tanımlamalar ve kimliklerinin dışında, kendilerine özgü bir kimlik inşa etmektedirler.

1.4. Dijital Göçebeler ve Yeni Medya

Geleneksel ve yeni medya, var olduklarından bugüne dek toplumları etkileme konusunda önemli bir rol üstlenmektedirler. Bilgi paylaşımı ve güncel eğilimleri aktarmanın yanı sıra kendi söylemlerini de üreten medya, girişimciliği teşvik eden bir aracılık rolü de üstlenmektedir (Hang & Weezel, 2005, p. 52). Yerleşik hayata ve standart çalışma kalıplarına karşı çıkan dijital göçebeler, özellikle yeni medya teknolojilerinden sıkça yararlanmaktadır. İşlerini, çalışma alanlarını, seyahat ve konaklama seçeneklerini büyük çoğunlukla yeni medya teknolojileri aracılığıyla belirlemektedir. Ayrıca diğer dijital göçebelerle iletişime geçerek onların deneyim ve tavsiyelerinden yararlanmak, birlikte iş birlikleri gerçekleştirmek, ortak çalışma ve yaşam alanlarını paylaşmak gibi süreçler için de sosyal medyadan sıkça faydalanmaktadır.

Topluluğun yanı sıra işletmeler ve kurumlar da varlıklarını sürdürebilmek, rekabet halinde olabilmek ve diğer kullanıcılarla etkileşim kurabilmek gibi amaçlar doğrultusunda sosyal medya teknolojilerinden yararlanmaktadır. Dijital göçebeler ve işletmeler için sosyal medya, potansiyel işleri ve müşterileri bulmanın yanı sıra reklam ve tanıtım faaliyetleri yürütmek, marka değerleri ve bilinirliklerini artırmak gibi çeşitli işlemlere sahip pratik ve etkili bir araç konumundadır. Todd (2022), sosyal medyanın dijital göçebe topluluğu için önemini şu şekilde sıralamaktadır:

- Dijital göçebelerin sponsorlu içerik ve reklam gibi iş birliklerini takipçileriyle

paylaşmaları adına sosyal medya etkili bir araçtır.

- Sosyal medya hesaplarını güncel ve aktif olarak kullanmak, takipçi sayılarını artırmaları ve yeni iş birlikleri oluşturmaları adına önemlidir.
- Marka imajı oluşturmak ve bilinirliklerini artırmak adına sosyal medya önemli bir güçtür.
- Sosyal medyada ağlar oluşturarak ve mevcut ağlara dahil olarak işletmeler ve diğer kullanıcılarla etkileşim halinde olmaktadır.
- Öneriler, istekler ve şikâyetler gibi geribildirimler aracılığıyla deneyimlerinin iyileştirilmesi fırsatını yakalamaktadırlar.

Yukarıda bahsedildiği üzere sosyal medya, dijital göçebelerin gerek etkili bir tanıtım aracı gerekse doğrudan bir iş alanı olarak da önem kazanmaktadır. Dijital göçebeler, profesyonel kimliklerini ve prestijlerini oluşturmanın yanı sıra sosyal medyayı aktif bir şekilde kullanarak iş, seyahat ve genel olarak yaşam deneyimlerini metalaştırmaktadır (Bonneau & Aroles, 2021, p. 158).

İnternet, mobil cihazlar ve sosyal medya, dijital seyahat devrimini hızlandıran en önemli unsurlar olarak, neredeyse her alanda olduğu gibi turizm endüstrisini de dönüşüme uğratmıştır (Law et al., 2018; Adeola & Evans, 2019; Hojaghan & Esfangareh, 2011; Saura et al., 2020). Sosyal medya ağları, destinasyonların yanı sıra turizm endüstrisindeki hizmet ve ürünlerin küresel piyasada rekabet edebilmesi için gerekli olan çevrimiçi ve çevrimdışı erişim imkanlarını sağlamaktadır (Buhalis, 2010). Özellikle Instagram ve YouTube gibi sosyal medya ağları ile daha görünür hale gelen dijital göçebeler, seyahat edecekleri destinasyonları ve ulaşım araçlarını seçmek, paylaşımlı ev ve ofis bulmak ve işlerini yürütmenin yanı sıra sosyalleşmek, kişisel gelişimini devam

ettirmek gibi birçok amaç doğrultusunda yeni medya teknolojilerinden yararlanmaktadırlar. Sosyal medya ise dijital göçebelerin fenomen haline gelmesinde ve yeni gelirler elde etmelerinde önemli bir araç konumundadır.

4. Araştırmanın Metodolojisi

Bu bölümde, araştırmanın amacı, önemi, soruları ve yöntemi gibi araştırmanın yöntembilimsel tasarımına dair bilgiler açıklanmaktadır. Bu araştırma, İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı'nın 21.03.2022 tarihli ve E-35980450-663.05-878373 sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma, dijital göçebelerin günümüzde ve gelecekteki önemini anlamak adına farklı açılardan ele alınmıştır. Araştırmada, dijital göçebelik motivasyonları, destinasyon tercih kriterleri, sosyal medya tercihleri, dijital göçebe olmanın avantajları ve dezavantajları gibi konular irdelenerek, topluluğa yönelik detaylı bir çerçeve sunulmuştur. Mevcut araştırmalar incelendiğinde, topluluğa ilişkin sınırlı sayıda ve kapsamda çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, dijital göçebeler hakkındaki literatürdeki boşlukları doldurmanın yanı sıra gelecekteki araştırmacılar ve dijital göçebeler için yol gösterici olmaktır. Dijital göçebeler ekonomik, sosyolojik ve kültürel olarak destinasyonların kalkınmasında önemli bir unsur olmanın yanı sıra onlara yönelik eğilimleri keşfetmenin, günümüzdeki ve gelecekteki araştırma ve stratejiler adına önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Literatüre katkı sağlamasının dışında dijital göçebeleri inceleyen Türkiye'deki ilk lisansüstü tez olması, bu araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

4.2. Araştırmanın Soruları

Bu araştırmada, dijital göçebe eğilimlerini belirlemek adına aşağıda yer alan sorulara cevap aranmaktadır.

- Dijital göçebe kavramı nedir?
- Dijital göçebe olma motivasyonları nelerdir?
- Dijital göçebeliğin avantajları ve dezavantajları nelerdir?
- Topluluk, destinasyon tercihlerini hangi kriterlere göre belirlemektedir?
- Dijital göçebeliğin günümüz ve gelecekteki önemi nedir?

Yukarıda belirtilen sorulara, farklı demografik özelliklere sahip 40 dijital göçebeyle gerçekleştirilen yarı-yapılandırılmış mülakatlardan ve Nomad List web sitesinin incelenmesinden elde edilecek verilere göre yanıt aranacaktır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

Nitel araştırma yöntemleri kapsamında tasarlanan bu araştırma, dijital göçebelere yönelik eğilim ve yaklaşımları derinlemesine ele almaktadır. Benimsenen bu araştırma yöntemi tasarımı, etraflıca incelenen konunun tüm yönlerini ortaya koymayı hedeflemektedir (Seggie & Bayyurt, 2017). Verilerin nicel ifadelerden ziyade kelimeler aracılığıyla daha detaylı bir biçimde incelenmesine imkân tanıyan nitel araştırmalarda araştırmacı, insanların deneyimlerini nasıl yorumladıklarını, dünyalarını nasıl inşa ettiklerini ve deneyimlerine yönelik atfettikleri anlamları keşfetmekle ilgilenmektedirler (Merriam, 2009). Bu çalışma kapsamında Creswell'in beş nitel araştırma yaklaşım önerisinden fenomenolojik araştırma ve durum araştırması desenleri tercih edilmiştir. Fenomenolojik nitel araştırma deseni, kişilerin bir fenomen (olgu) veya kavrama ilişkin deneyimlerini irdeleyerek tanımlamaktadır (Creswell, 2007). Araştırmanın birinci veri toplama kısmını oluşturan durum araştırmasında, web sitesinden veri elde etme tekniği tercih

edilmiştir. Ayrıca dijital göçebelerin deneyimleri, duyguları ve sosyal dünyalarını nasıl yorumladıklarına ilişkin fikir edinmek ve eğilimleri belirlemek amacıyla bu araştırmada, veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış mülakatlardan da yararlanılmıştır. Mevcut araştırma çerçevesinde 01.06.2022-01.09.2022 tarihleri arasında, video konferans şeklinde ve farklı demografik özelliklere sahip toplamda 40 katılımcı ile ortalama 35 dakika süren mülakat süreçleri gerçekleştirilmiştir.

4.4. Sosyal Dünya ve Örneklem

Araştırmada tipik durum örnekleme ile dijital göçebelere yönelik hizmet sunan Nomad List web sitesi örneği seçilmiştir. Nomad List platformu, dijital göçebelere ve uzaktan çalışmalara yönelik hizmetler sunarak küresel çapta hareket özgürlüğünü teşvik eden bir oluşumdur. Nomad List platformu internet hızı, aylık ortalama yaşam maliyeti, dil konuşabilme, güvenlik, trafik yoğunluğu, toplu taşıma alternatifleri, yürünebilirlik, insan yoğunluğu, sağlık hizmetleri, aktivite ve eğlence olanakları, sıcaklık, vize durumu ve sürdürülebilirlik gibi birçok kritere göre, dijital göçebelerin seyahat edebilecekleri destinasyonlar hakkında kullanıcılarına içerik sunmaktadır. Kullanıcılara ücretli üyelik sunan Nomad List, dijital göçebelerin seyahat edecekleri yerleri belirlemelerinde yardımcı olarak bir veri tabanı görevi üstlenmektedir. 10 dakikada bir sitedeki verilerde, üyelerin içeriklere yönelik katkıları çerçevesinde güncelleme yapılmaktadır. Bu nedenle, bu araştırma kapsamında 9-11 Eylül 2022 tarihleri arasında erişim sağlanan Nomad List web sitesindeki veriler içerik analizi tekniği uygulanarak incelenmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında katılımcılara yönelik gerçekleştirilen amaçlı örnekleme yönteminde "dijital göçebe olma" kriterine dikkat edilmiş ve dijital göçebe yaşam

tarzını deneyimleyen bireyler araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen katılımcılar, farklı demografik özelliklere sahip dijital göçebeler olarak belirlenmiştir.

4.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılığını dijital göçebelerin yaşam tarzlarını yeni medya, ekonomi ve turizm bağlamında ele alması oluşturmaktadır. Bir başka sınırlılık ise araştırmada verilerin elde edilmesi ve yorumlanması için nitel araştırma desenlerinden durum araştırması ve fenomenolojinin kullanılmasının yanı sıra Nomad List web sitesinin içerik analizi ile incelenmesidir. Bu kapsamda, gelecekteki araştırmaların dijital göçebelerin karşılaştıkları sorunlara yönelerek bu sorunların çözüm önerilerine odaklanması

hem dijital göçebeler hem de işletmeler için önemli bir katkı sunacaktır.

5. Bulgular

Araştırmanın bulguları Nomad List'e ilişkin bulgular ve mülakatlara ilişkin bulgular olmak üzere iki alt başlıkta paylaşılmaktadır.

5.1. Nomad List'e İlişkin Bulgular

Nomad List web sitesinden elde edilen veriler destinasyonlar, aylık ortalama yaşam maliyeti, internet hızı, eğlence olanakları, güvenlik ve destinasyonların toplam skoru kriterlerine göre değerlendirilmiş ve Dünya'daki en popüler 20 destinasyona ilişkin bulgular aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 1. Dünya'daki En Popüler 20 Destinasyona İlişkin Bulgular

Sıra	Destinasyon	Aylık Ortalama Yaşam Maliyeti	İnternet Hızı**	Eğlence Olanakları*	Güvenlik*	Toplam Skor*
1	Lizbon-Portekiz	\$2,156	29 mbps	5/5	5/5	4.7/5
2	Canggu, Bali-Endonezya	\$1,552	25 mbps	5/5	4/5	4.2/5
3	Bangkok-Tayland	\$1,277	19 mbps	4/5	4/5	3.8/5
4	Budapeşte-Macaristan	\$1,004	30 mbps	4/5	4/5	3.8/5
5	Porto-Portekiz	\$2,089	35 mbps	3/5	4/5	3.8/5
6	Varşova-Polonya	\$1,739	34 mbps	3/5	4/5	3.7/5
7	Belgrad-Sırbistan	\$1,570	24 mbps	4/5	3/5	3.7/5
8	Berlin-Almanya	\$3,414	27 mbps	5/5	5/5	3.7/5
9	Ljubljana-Slovenya	\$2,151	21 mbps	3/5	4/5	3.7/5
10	Buenos Aires-Arjantin	\$877	4 mbps	4/5	3/5	3.7/5
11	Timisoara-Romanya	\$1,445	38 mbps	3/5	4/5	3.7/5
12	İstanbul-Türkiye	\$1,182	6 mbps	3/5	4/5	3.7/5
13	Tiflis-Gürcistan	\$1,463	10 mbps	3/5	4/5	3.7/5

14	Mexico City- Meksika	\$1,558	11 mbps	4/5	3/5	3.7/5
15	Madeira- Portekiz	\$2,273	34 mbps	4/5	5/5	3.7/5
16	Chiang Mai- Tayland	\$922	17 mbps	3/5	4/5	3.6/5
17	Seul-Güney Kore	\$2,130	47 mbps	4/5	5/5	3.6/5
18	Krakow- Polonya	\$1,631	36 mbps	3/5	4/5	3.6/5
19	Sofya- Bulgaristan	\$1,363	17 mbps	3/5	4/5	3.6/5
20	Zagreb- Hırvatistan	\$1,898	11 mbps	2/5	5/5	3.6/5
*1=Çok Kötü 2=Kötü 3=Orta 4=İyi 5=Çok İyi						
** Mbps: 1 saniyede aktarılan veri sayısının megabit cinsinden ifade edilmiştir.						

Kaynak: Yazar tarafından 11 Eylül 2022 saat 23:13'te Nomad List'ten elde edilen verilere göre oluşturulmuştur.

Veriler incelendiğinde, Nomad List platformuna üye dijital göçebeler tarafından dünya genelinde en fazla tercih edilen ilk 20 destinasyonun çoğunluğunu Avrupa şehirlerinin oluşturduğu gözlemlenmektedir. Listede en çok tercih edilen ve Portekiz'de bulunan Lizbon şehri, eğlence olanakları ve güvenlik açısından dijital göçebeler tarafından tam puan almıştır. Endonezya Bali'de yer alan Canggu bölgesi ise en çok tercih edilen ikinci destinasyon olarak belirlenmiştir. Tabloda Roma, New York, Madrid, Moskova, Paris, Barselona, Londra ve Tokyo gibi dünya başkentlerinin ve metropollerinin sıralamada yer almaması ise dikkat çekici bir sonuçtur. Bu durumun sebebinin, destinasyonlardaki ortalama yaşam maliyetinin yüksek olması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Nomad List'e üye dijital göçebelerin ulaşım, ucuz yaşam maliyeti, eğlence hayatı, yeme-içme alternatifleri, hızlı kablosuz internet, gezilecek yerler, güvenlik, iklim ve hava şartları gibi kriterleri dikkate alarak seyahat edecekleri destinasyonları belirledikleri gözlemlenmiştir.

5.2. Mülakatlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın amacı kapsamında belirlenen katılımcılara yönelik demografik özellikler yaş, cinsiyet, uyruk, eğitim durumu, meslek, medeni hâl, aylık ortalama gelir, aylık ortalama yaşam maliyeti, seyahat etme amaçları, bugüne dek tercih edilen destinasyonlar, dijital göçebe yaşam tarzı süreleri ve aktif kullanılan sosyal medya ağlarından oluşmaktadır. 20 kadın ve 20 erkek olmak üzere toplamda 40 dijital göçebe ile 01.06.2022- 01.09-2022 tarihleri arasında yapılan mülakatlar neticesinde, katılımcıların yarısının 30'lu yaşlarda olduğu tespit edilmiştir. Geriye kalan 20 kişinin 11'i ise 20'li yaşlardadır. Bu durum, genellikle genç bireylerin dijital göçebe yaşam tarzını tercih ettiklerinin bir göstergesidir. Yine yapılan mülakatlar kapsamında 40 dijital göçebeden yalnızca 9 kişinin evli olduğu saptanmıştır. Bu sonuçtan hareketle, dijital göçebelerin genellikle bekar ve yalnız bireylerden oluştuğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Katılımcıların eğitim durumu ve seyahat etme sıklıkları incelendiğinde ise, 40 dijital göçebenin 37'sinin en az yükseköğretim mezunu olduğu ve katılımcıların çoğunluğunun 2-3 ayda en az bir kez farklı destinasyonlara seyahat ettikleri görülmüştür. Bu kapsamda, dijital

göçebelerin genellikle eğitilmiş kişilerden oluştuğunu ve yeni yerler keşfetme isteğiyle seyahat ettiklerinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Ayrıca, katılımcılardan elde edilen veriler incelendiğinde, Avrupa, Güney Amerika ve Asya kıtalarına sık sık seyahat ettikleri saptanmıştır. Katılımcıların en fazla tercih ettikleri destinasyonlar arasında İspanya, 12 kişi ile birinci sırada yer alırken, onu 11 kişi ile Kolombiya, 10 kişi ile ABD ve 9 kişi ile Tayland izlemektedir. Yine katılımcıların çoğunluğunun gelirlerini dolar cinsinden elde ettikleri ve en düşük gelirli katılımcıların 30 yaş altındakiler olduğu sonuçlarına da varılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan mülakatlardan elde edilen dikkat çekici bir başka sonuç ise, katılımcıların tamamının Instagram kullanması olmuştur. Bunun dışında Facebook hesabı olan 22, LinkedIn kullanan 14, Twitter kullanan 12 ve YouTube hesabına sahip 9 kişi olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle, dijital göçebelerin hem iş hem de özel hayatlarında sosyal medyayı aktif bir şekilde kullandıkları söylenebilir.

Kelime bulutu, bir araştırmanın nitel veriler dahilinde yer alan her bir kelimenin tekrarlanma sıklığını yansıtan görsel bir araçtır. Kelime bulutu içerisinde büyük bir şekilde ön plana çıkan kelimenin daha fazla frekansa sahip olduğu anlamına gelmektedir. Frekansı az olan kelime ise daha küçük bir şekilde gösterilmektedir. Renklerin ise bir önemi yoktur. Mülakatlar sonucunda elde edilen nitel verilerde, toplamda 5244 kelime bulunmaktadır. Kelimelerin tekrarlanması ve kelime

gruplarının oluşması sonucunda ise 2503 kelime grubu oluşmuştur. Türkçe'nin sondan eklemeli bir olması nedeniyle aynı kelimenin birkaç versiyonu bulunmaktadır (göçebe, göçebeyim, göçebeler, göçebeyi vb.). Bu nedenle, aynı anlama gelen kelimeler birleştirilmiş ve tek bir kelime haline getirilmiştir. Ayrıca verilere hariç listesi (bağlaçlar, edatlar, tek harfler çıkarıldıktan sonra) uygulanmış ve nitel veriler pürüzsüzleştirilmiştir. Bu işlemler sonucunda toplamda 4705 kelime ve 2482 kelime grubu elde edilmiştir.

Şekil 1. Kelime Bulutuna İlişkin Görsel

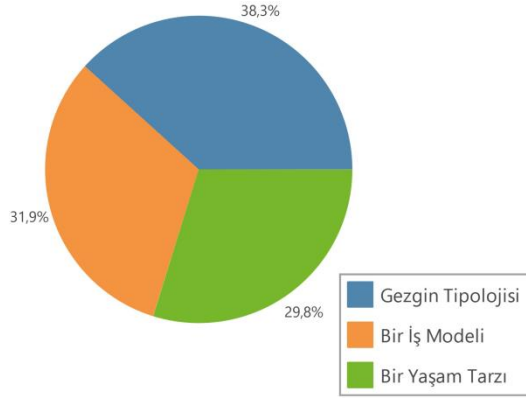
Şekil 1 incelendiğinde, araştırmanın konusu gereği dijital ve göçebe kelimelerinin yer alması olağandır. Veriler analiz edildiğinde en sık tekrarlanan kelimelerin “zaman, yer, seyahat, Instagram, özgürlük, iş, yaşam, çalışma, Airbnb, karar, Facebook, internet” gibi kelimeler olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 2. Kelime Analizine İlişkin Bulgular

Kelime	Kelime uzunluğu	Frekans	Yüzde (%)
Dijital	7	102	2,17
Göçebe	6	95	2,02
Zaman	5	89	1,89

Yer	3	78	1,66
Seyahat	7	55	1,17
Instagram	9	40	0,85
Yeni	4	38	0,81
İş	2	37	0,79
Yaşam	5	34	0,72
Çalışma	7	33	0,70
Airbnb	6	30	0,64
Karar	5	30	0,64
Facebook	8	23	0,49
İnternet	8	22	0,47
Tercih	6	22	0,47
İstedğim	9	21	0,45
Özgürlük	8	21	0,45
Özel	4	20	0,43
Çalışmak	8	19	0,40
Uzun	4	19	0,40
İnsanlarla	10	18	0,38
Uzaktan	7	17	0,36
Yıl	3	17	0,36
Para	4	16	0,34
Seyahat	7	16	0,34
İş	2	15	0,32
Sürekli	7	14	0,30
Bağlı	5	13	0,28
Hayat	5	12	0,26
LinkedIn	8	12	0,26
Twitter	7	12	0,26
Yaşamak	7	12	0,26
Gün	3	11	0,23
Saat	4	11	0,23
Yemek	5	11	0,23
Çalışan	7	10	0,21
Çevrimiçi	9	10	0,21
İşimi	5	10	0,21
Süre	4	10	0,21
Vakit	5	10	0,21
Youtube	7	10	0,21
Bağlantısı	10	9	0,19
COVID	5	9	0,19
Dünyayı	7	9	0,19
Gelir	5	9	0,19
Hava	4	9	0,19
İzin	4	9	0,19
Kolay	5	9	0,19
Özgür	5	9	0,19

Tabloda en sık tekrarlanan 50 kelimeye yer verilmiştir. 50 kelime seçilmesinin nedeni, çalışmayı en iyi yansıtan kelimelerin bu listede yer almasıdır.

Şekil 2. Dijital Göçebe Algısına İlişkin Yüzde Grafiği

Katılımcıların %38,3'lük oranda bir gezgin tipolojisi olarak ifade ettikleri dijital göçebe kavramı, konumdan bağımsız olarak hem çalışmaya hem de seyahat etme esnekliğine sahip kişiler olarak tanımlanabilmektedir. Yerleşik hayata kıyasla daha hareketli bir yaşam tarzını benimseyen dijital göçebeler, sabit bir yere bağlı kalmak yerine sürekli olarak yeni yerler, kültürler ve insanlar keşfetme arzusu içerisindeyler. Dijital göçebeliği bir gezgin tipolojisi olarak tanımlayan katılımcılara ait yorumlar aşağıdaki gibidir:

“İnternet bağlantısı olduğu her yerden çalışabilen, belirli bir yere bağlı olmayan ve genellikle sık sık seyahat eden kişilerdir.” K16

“Dijital göçebeler; aynı anda hem seyahat edebilen hem de çalışabilen kişilerdir.” K19

“Uzaktan tam zamanlı çalışan ve farklı yerlerde uzun süreler zaman geçirme imkânı olan kişiler. Çoğu zaman, sabit ve kalıcı bir evleri yoktur.” K31

Katılımcıların %31,9'u tarafından bir iş modeli olarak değerlendirilen dijital göçebelik, teknolojiye bağlı olarak yaygınlaşan ve sık seyahat ederek uzaktan yürütülen bir iş modeli olarak nitelendirilebilir. Bu iş modelinde göçebeler, istedikleri zaman istedikleri yerde çalışabilme esnekliğine sahiptirler. Dijital göçebeliğin bir iş modeli olarak tanımlandığı mülakat verileri aşağıdaki gibidir:

“İstediğim zaman ve istediğim şekilde programımı yönetebildiğim bir iş aslında. Zaman ve mekân sınırı olmayan bir iş olarak tanımlayabilirim.” K3

“Teknolojinin gelişimi sonucu gerekli kaynakları kullanarak dilediği yerden, seyahat etmeye olanak tanıyan ve işlerin uzaktan yapılabilme durumudur.” K12

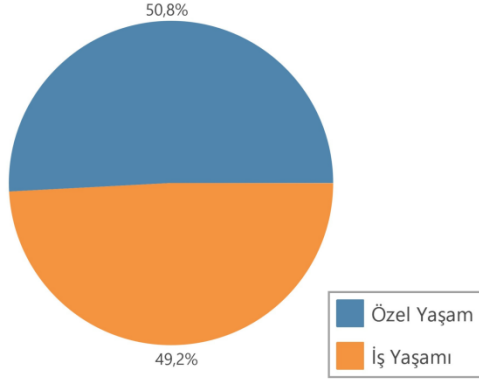
“İşlerini sürdürmek için internet ve teknolojileri kullanan kişilere dijital göçebe denir.” K11

%29,8 oranında katılımcıların bir yaşam tarzı olarak tanımladıkları dijital göçebelik, dünyanın her yerinden çalışma özgürlüğü sağlayarak yeni kültürler ve yeni yerler keşfetme olanağı sağlayan bir yaşam modeli olarak ifade edilebilir. Dijital göçebeliği bir yaşam tarzı olarak nitelendiren katılımcıların yorumları şu şekildedir:

“Benim için dijital göçebe konsepti, dünyanın her yerinden çalışma özgürlüğü, kendi programımı ve gelirimini yönetme özgürlüğünü ifade ediyor.” K21

“Mekândan bağımsız, esnek olabildiğim ve istediğim kadar çalışabildiğim bir yaşam modeli” K13

Katılımcıların yorumları doğrultusunda dijital göçebe yaşam tarzının sağladığı esnek hareket etme özgürlüğü ile yeni bir yaşam vadettiği söylenebilmektedir.

Şekil 3. Dijital Göçebelerin İş-Özel Yaşamlarına İlişkin Yüzde Grafiği

Araştırma kapsamında katılımcıların, genellikle özel yaşam (%50,8) ve iş yaşamlarının (%49,2) iç içe geçtiği sonucuna varılmıştır. Dijital göçebeler hem mevcut işlerini yürütebilmek hem de yeni işler oluşturmak amacıyla uzun süreler boyunca çalışabilmektedirler. Ayrıca seyahat ettikleri destinasyonlarda müşterileriyle oluşabilen saat farkları nedeniyle iş ve özel hayatlarının birbirine karışmasında etkili bir rol oynamaktadır. Dijital göçebeler bazen zamanı doğru yönetme ve özel hayatlarına vakit ayırma konusunda da güçlükler yaşayabilmektedirler. Buna rağmen, klasik çalışma hayatına göre özel yaşamlarına daha fazla vakit ayırdıklarını ifade etmektedirler. Bu konudaki bazı katılımcı görüşleri aşağıda paylaşılmıştır:

“Esnek çalışma saatlerim var ve özel hayatımı daha iyi organize edebiliyor ve esnek organizasyon ile daha fazla boş zaman kazanabiliyorum.” K16

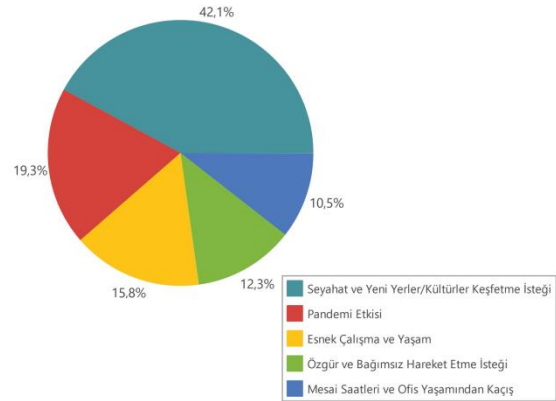
“İş ve özel hayatımı birbirinden ayrı görmüyorum. İş ve özel hayatın sınırları akışkandır. Bu yüzden istediğim zaman çalışıyor istediğim zamansa özel hayatıma vakit ayırıyorum.” K6

“İş ve özel yaşamın bu şekilde ayrı olmasını görmüyorum. Kendim için çalıştığım ve kimseye hesap vermediğim için sürekli çalışıyorum. Çünkü sürekli bir

şeyler düşünerek “işimi eve götürüyorum”. Bazen biri diğerine yol veriyor ve birkaç günlüğüne eğlenceli bir şeyler yapmak istersem daha sonra işe dönüyorum. Aynı şekilde işler acilse birkaç gün sosyal hiçbir şey yapmayacağım. Her şey zamanınızı nasıl verimli bir şekilde yönettiğinizle ilgili ve eğer bunu iyi yapabilirsiniz, o zaman her şey doğal olarak iyi bir şekilde yerine oturacaktır.” K38

“İş ve özel yaşam arasındaki çizgi belirsiz hale geldi. Farklı zaman dilimlerinde olduğum ve diğer müşterilerimin bulunduğu zaman dilimine uymam gerektiği için onların programlarına uymak durumunda kalıyorum.” K5

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda, planlı ve düzenli çalışmanın, zaman yönetimi konusunda kolaylık sağladığı, iş ve özel hayatları arasındaki sınırların silikleştiği ve iş ve özel hayatlarını genellikle bir arada sürdürdükleri sonuçları çıkarılabilmektedir.

Şekil 4. Dijital Göçebe Olma Motivasyonlarına İlişkin Yüzde Grafiği

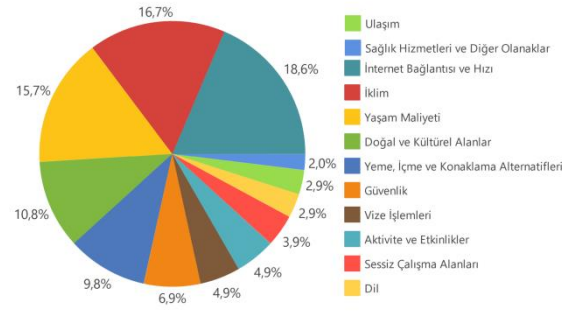
Dijital göçebe olma motivasyonlarına yönelik mülakat verileri analiz edildiğinde, katılımcıların %42,1 oranında en sık dile getirdikleri motivasyon, esnek çalışma ve yaşam fırsatıdır. Klasik mesai saatleri ve bir ofise bağlı çalışmaya karşı çıkarak daha esnek çalışma ve sık seyahat etme imkânı yakalayan dijital göçebeler, başka bir hayatın mümkün olabileceği düşüncesiyle

hareket etmektedirler. Esnek çalışma ve yaşam motivasyonuna yönelik katılımcı görüşleri aşağıda paylaşılmıştır:

“Dijital göçebeliğe başladığım zaman böyle bir kavram hakkında pek bilgi sahibi olan yoktu. Yeni yerler görmek, sürekli yolda olmak ve yeni insanlarla aynı masada oturup farklı işler yapmak en büyük motivasyonum.” K20

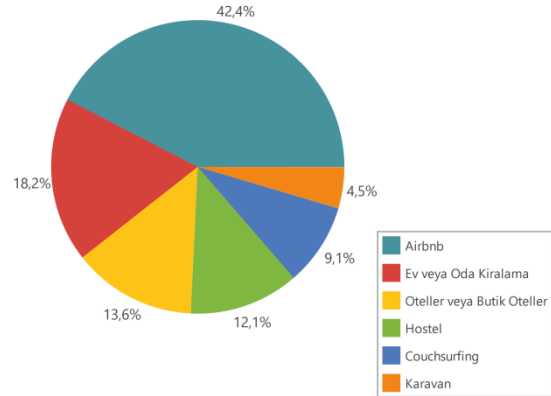
“Her zaman seyahat etmeyi seviyordum ve göçebe olmaya başlamadan önce yılda 5 kez seyahat ediyordum. Uzaktan çalışmayı deneme ve bunun mümkün olduğunu fark etme fırsatım oldu. Ben de şirketimden uzaktan çalışma için izin istedim ve dijital göçebeliğe başladım.” K22

Dijital göçebe olma motivasyonlarında esnek çalışma ve yaşamın dışında %19,3 oranında seyahat ve yeni yerler/kültürler keşfetme isteği, %15,8 ile özgür ve bağımsız hareket etme isteği, %12,3 ile mesai ve ofis yaşamından kaçış ve %10,5 ile pandemi sürecinin etkin rol oynadığı görülmektedir. Dijital göçebelerin yanı sıra birçok insan, kendi işlerinin patronu olmak veya başkası adına çalışmama durumunu bir hedef olarak görmektedir. Bu durumun sadece işveren veya iş baskısı gibi durumlar ile açıklanması doğru olmayacaktır. Kişilerin, monoton ve rutin bir yaşamı reddetme veya çalışma tarzlarına kendi kararlarını verme istekleri de etkenler arasında sayılabilir. Ayrıca, COVID-19 pandemisiyle birlikte, dünya genelinde zorunlu olarak uzaktan ve esnek çalışma yöntemleri deneyimlenmiştir. Hem çalışanlar hem de işverenler, pandemi döneminde edindikleri uzaktan ve esnek çalışma deneyimi sayesinde, pandemi sonrası dönemde de tercih edilebilecek birçok avantaj elde etmişlerdir.

Şekil 5. Dijital Göçebelerin Destinasyon Seçim Kriterlerine İlişkin Yüzde Grafiği

Katılımcıların seyahat edecekleri destinasyonları belirlerken dikkat ettikleri en önemli kriter %18,6 oranla internet bağlantısı ve hızı olmuştur. İkinci en önemli kriteri %16,7 ile iklim şartları oluştururken üçüncü sırada ise %15,7 oranıyla yaşam maliyeti olarak saptanmıştır. Doğal ve kültürel alanlar, yeme-içme ve konaklama alternatifleri, güvenlik, vize, aktiviteler, sessiz çalışma alanları, dil, ulaşım ve sağlık hizmetleri gibi diğer kriterler de dijital göçebelerin seyahatlerini belirlerken dikkate aldıkları kriterleri oluşturmaktadır.

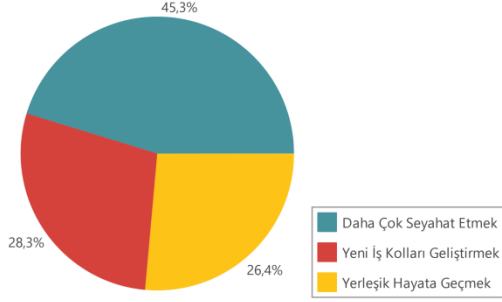

Şekil 6. Konaklama Türlerine İlişkin Yüzde Grafiği

Genellikle yalnız seyahat eden dijital göçebelerin en çok tercih ettikleri konaklama türü %42,4'lük oranla Airbnb olarak görülmektedir. Airbnb, paylaşımlı ev ve oda gibi ekonomik ve alternatif konaklama seçenekleri sunmasıyla dünya çapında tercih edilen bir konaklama

platformudur. Bunun dışında ev konforu, mutfak ve banyo gibi şahsi kullanım alanları isteyen dijital göçebelerin tercih ettiği ev ve oda kiralama alt teması %18,2 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 7. Dijital Göçebelerin Geleceğe Dair Planlarına İlişkin Yüzde Grafiği

Mülakatlardan elde edilen verilere göre, katılımcıların %45,3'lük kısmının dijital göçebe yaşam tarzına ve dolayısıyla daha çok seyahat etmeye devam edeceği gözlemlenmektedir. Yeni iş kolları geliştirmek %28,3 ve yerleşik hayata geçmek planları ise %26,4 oranındadır. Bu veriler doğrultusunda, dijital göçebelerin çoğunun gelecekte bu yaşam tarzını sürdürmeyi planladıkları söylenebilir. Bunun yanı sıra, neredeyse her dört dijital göçebeden birinin gelecekte dijital göçebe yaşam tarzını sonlandırıp yerleşik hayata geçmeyi düşündükleri saptanmıştır. Katılımcıların geleceğe yönelik planlarına ilişkin düşünceleri aşağıda paylaşılmıştır:

“Dijital göçebelik benim için bir yolculuk. Şu an için herhangi bir planımda yerleşik hayat sürdürmek yok. Bir yerde en az 1 sene bulunup başka yerleri keşfetmek istiyorum. Belki de ruhum, bana uygun olan yeri arıyordur. Hep bir gitme isteğim oluyor bir süre sonra. Oralı olma hissi, bir yeri benimsemiş hissi beni yeni yerler keşfetmeye itiyor.” K3

“Sahip olduğum tek hayatın tadını çıkarırken seyahat etmeye ve hareket etmeye devam etmek istiyorum.” K23

“Dijital göçebelik benim için uzun vadeli bir yaşam tarzı ve yakın gelecekte başka bir şey yaptığımı düşünmüyorum.” K18

Genellikle proje bazlı çalışan veya kendi işine sahip olan dijital göçebeler, vakitlerinin çoğunu yeni iş ve müşteriler bulmaya harcamaktadırlar. Katılımcıların geleceğe yönelik planları incelendiğinde, dijital göçebelikle devam edebilmenin ancak sürdürülebilir bir iş modeli ile mümkün olduğu söylenebilmektedir. Girişimci ve yenilikçi iş modellerine uygun bir yaşam tarzı olan dijital göçebelik, yerleşik hayatı ve geleneksel iş kalıplarını reddeden bireyler için tercih sebebi olmaktadır.

Araştırma sorularına aranan yanıtlar kapsamında, dijital göçebe kavramına yönelik tanımlamaların bir gezgin türü, yeni bir iş modeli ve yaşam tarzı gibi farklı nitelendirmelere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda, spesifik bir tanım veya kategorileştirmekten ziyade dijital göçebeliği, dijital bir iş modelini benimseyen ve gezgin bir ruha sahip olan bireylerin tercih ettikleri yeni bir yaşam tarzı şeklinde daha melez bir kavram olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. Bunun yanı sıra, esnek ve daha bağımsız hareket etme olanağı, dijital göçebe olma motivasyonunda ve bu yaşam tarzının avantajları konusunda en önemli etken olarak görülmektedir. İnternet bağlantısı ve hızının yanı sıra iklim koşulları ve aylık ortalama yaşam maliyetleri, dijital göçebelerin tercih edebilecekleri destinasyonlarda dikkate aldıkları en önemli kriterler konumundadır. Ayrıca, birçok ülkenin dijital göçebeleri çekmek adına yeni düzenlemeler yapması ve hizmetler sunması dikkat çekicidir. Günümüzde birçok işin dijital olarak sürdürülebilmesi ve çalışanların daha özgür

bir yaşam isteği de göz önünde bulundurulduğunda, gelecekte daha fazla kişinin dijital göçebe yaşam tarzını tercih edeceği öngörülmektedir.

SONUÇ

Dijital göçebeler, evlerini geride bırakarak dünya genelinde çalışabilen yeni nesil dijital işçilerdir. Genellikle proje bazlı veya kısa süreli işlerde çalışan topluluk, ulusal kimliklerinin ötesinde dünyayı evleri olarak benimseyen ve ulusal sınırları reddeden kozmopolit bireylerden oluşmaktadır. Geleneksel göçebelikten farklı olarak çoğunlukla yalnız hareket eden dijital göçebeler, yine geleneksel göçebelikten farklı olarak tercihe bağlı bir yaşam tarzı sürdürmektedirler. Evli ve çocuklu olan dijital göçebeler ise bekar göçebelere kıyasla daha seyrek seyahat etmekte ya da bu yaşam tarzından vazgeçmek zorunda kalarak yerleşik hayata geçmektedirler.

Ortak çalışma ve yaşam alanları, son yıllarda dijital göçebe eğilimindeki artış nedeniyle, topluluğun ihtiyaçlarına yönelik paylaşımlı konaklama ve çalışma alanlarına sahip kolektif yapıların ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Bu işletmeler, topluluğa yönelik ekonomik çözüm önerileri sunmalarının yanı sıra dijital göçebelerin yeni iş fırsatları ve birlikte çalışma fırsatına sahip olmaları ve diğer dijital göçebe ve insanlarla sosyalleşmeleri amacıyla etkinlikler düzenlemeleri gibi çeşitli imkânlar sunmaktadır. Dijital göçebeler genellikle sabit bir ev veya ofis yerine, geçici süreli ve farklı lokasyonlarda bulunmayı tercih etmekte ve genellikle iş ve özel yaşamlarını bu ortak alanlarda sürdürme eğilimindedirler.

COVID-19 pandemisi, dijital göçebelik eğiliminin artışında önemli bir rol oynamıştır. Bu süreçte, işletmeler ve çalışanlar uzaktan ve esnek çalışma modellerini deneyimleme fırsatı bulmuşlardır. Bu modelin getirdiği faydalar sonucunda bazı işletmeler, tamamen bu

modeli uygulayarak çalışanlarına istedikleri yerden çalışma fırsatı sunmuşlardır. İşlerini dijital olarak sürdürebilen bireyler, belli bir mekâna ve çalışma saatlerine bağlı kalmadan, daha özgür bir yaşam isteğiyle kendi işlerini kurmaya veya dijital göçebe yaşam tarzına yönelik bir tutum göstermektedirler. Dijital göçebeler çoğunlukla proje bazlı olarak çalışsalar da bir şirkete bağlı olarak çalışan ve aylık maaş alan dijital göçebeler de mevcuttur. Ayrıca dijital göçebelerin genellikle web tasarımı, içerik üretimi, yazılım geliştirme, dijital pazarlama, veri mühendisliği, sosyal medya yönetimi, danışmanlık, öğretmenlik, grafik tasarımı, çevirmenlik gibi uzaktan ve dijital olarak çalışmaya uygun mesleklere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Daha esnek ve özgür bir hayata sahip olma düşüncesi, dijital göçebelerin en önemli motivasyonlarını oluşturmakta iken internet hızı, iklim koşulları ve aylık ortalama yaşam maliyetleri, dijital göçebelerin seyahat edecekleri yerleri belirlemelerinde en önemli kriterleri oluşturmaktadır.

Dijital göçebelerin sosyal medyada aktif olarak içerik üretmeleri, gelir elde etmeleri ve kullanıcılarla etkileşim halinde olmaları açısından önemlidir. Sürdürdükleri yaşam tarzını paylaşmak adına vloglar ve seyahat yazıları gibi içerikler üreten dijital göçebeler, YouTube ve Instagram gibi sosyal medya ağlarını doğrudan gelir elde etme amacıyla da kullanabilmektedirler. Bu ağlar aracılığıyla reklamlar, sponsorluklar ve ücretli içerikler, dijital göçebeler için önemli bir gelir kaynağı konumundadır. Buradan hareketle, sosyal medyanın dijital göçebeler için kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Sosyalleşmek, iş bulmak, yaşam tarzlarını ve deneyimlerini paylaşmak ve doğrudan gelir elde etmek gibi çeşitli amaçlar doğrultusunda dijital göçebeler, iş ve özel hayatlarında sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadırlar.

Esnek çalışmalarına rağmen dijital göçebeler, uzun süreler boyunca çalışmak durumunda kalabilmektedirler. Hatta bazı göçebeler, sık seyahat etmelerine karşın zaman zaman tatile ihtiyaç duyduklarını dile getirmektedirler. Bu durum, dijital göçebelerin iş ve özel hayatlarının çoğu zaman iç içe geçtiğinin bir göstergesidir. Motive olma ve disiplinli çalışma gibi konularda bazen problem yaşadıklarını ifade eden dijital göçebeler, zamanlarını aktif bir şekilde yönetme konusunda da zaman zaman zorlandıklarını belirtmektedirler. Dijital göçebeler için karar verme, planlama, stres yönetimi, organize olma, sosyalleşme, yeni medya teknolojileri ve uygulamalarını takip etme gibi çeşitli yetenek ve becerilere sahip olmak önemli rol oynamaktadır. Ayrıca dijital göçebeliğin sürdürülebilir olması ise ancak sürdürülebilir bir iş modeli yaratmak ile mümkün olabilmektedir.

Dijital göçebeler dizüstü bilgisayar, akıllı telefon ve kablosuz internet sayesinde dünya genelinde herhangi bir yerden çalışabilme imkânına sahip olan kişilerdir. Bu bireyler, genellikle minimalist bir yaşam tarzı benimsemekte ve az sayıda eşyayla hayatlarını idame ettirmektedirler. Öte yandan, her uzaktan çalışan veya serbest çalışan dijital göçebe olarak tanımlanamamaktadır. Özgürlük, esneklik, hareketlilik ve bağımsızlık arayışında olan dijital göçebeleri diğerlerinden ayıran en önemli fark, hareketli bir yaşam tarzını tercih etmeleri olarak görülmektedir.

Zamansal, mekânsal ve finansal bir özgürlük arayışı, dijital göçebe yaşam tarzının ortaya çıkmasında ve yaygınlaşmasındaki en temel etkidir. Gelecekte, dijital göçebelerin destinasyonlar üzerindeki ekonomik, kültürel ve sosyal katkılarının yanı sıra dijital göçebeliğin sürdürülebilirliği, ülkeler için önemi ve dijital göçebelerin sorunlarına yönelik çözüm önerileri gibi

çeşitli konularda yapılacak araştırmalar, topluluğa yönelik eğilimlerin kavranmasında ve dijital göçebeliğin öneminin daha iyi anlaşılmasında önemli rol oynayacaktır. Bu araştırmacının, literatüre katkı sunmasının yanı sıra dijital göçebeler ve dijital göçebe olmak isteyenler için bir rehber niteliğinde olması hedeflenmiştir.

Açıklamalar

* *Etik Kurul Onayı:* İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı'nın 21.03.2022 tarihli ve E-35980450-663.05-878373 sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir.

* *Yazar Katkı Oranı:* Çalışmaya birinci yazarın katkı oranı %60 iken, ikinci yazarın da katkı oranı %40 olarak bildirilmiştir.

* *Çıkar Çatışması:* Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

* *Akademik Finansal Destek:* Çalışma için herhangi bir kurum veya kuruluştan akademik finansal destek alınmamıştır.

* *Yazar Beyanı:* Çalışma, 2023 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan "Yeni Medya Çağında Dijital Göçebelik: 21. Yüzyılın Gezginleri Üzerine Bir İnceleme" başlıklı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

Structured Extended Abstract

The Purpose of Research

This study has approached the significance of digital nomads from different perspectives to understand their present and future importance. The research examines various aspects such as motivations for digital nomadism, criteria for destination preferences, social media preferences, and the advantages and disadvantages of being a digital nomad, providing a comprehensive framework for the community. Upon reviewing existing research, it is noted that there is a limited number and scope of studies conducted on

the community. The aim of this study is not only to fill the gaps in the literature regarding digital nomads but also to serve as a guiding resource for future researchers and digital nomads.

Research Questions

In this research, answers to the following questions are sought in order to determine digital nomad trends.

- (1) What is the concept of digital nomad?
- (2) What are their motivations to become a digital nomad?
- (3) What are the advantages and disadvantages of digital nomadism?
- (4) According to which criteria do digital nomads determine their destination preferences?
- (5) What is the importance of digital nomadism today and in the future?

Research Background & Problem

Digital nomads are defined as people who have a digital infrastructure and can work anytime and anywhere without the limitations of time and space (Hermann & Paris, 2020, p. 331). To become a digital nomad, first of all, affordable, smart and portable devices are needed to run their business. In addition, having a wireless internet connection and cloud systems for archiving and sending the files they work with allows digital nomads to act regardless of space and time (Milošević, 2020, p. 3). The most important difference of digital nomads from other freelance, remote or flexible workers is that they continue their work digitally and combine them with a nomadic lifestyle by traveling frequently in search of a freer and better life (Schlagwein, 2018, p. 32). Digital nomads, who reject the imposed work models and lifestyles of today, are perceived as an economic opportunity and commodity for companies, institutions, and countries,

transcending local, regional, and national boundaries and identities (Busuttil, 2021).

Research Methodology

This research, designed within the scope of qualitative research methods, extensively examines the trends and approaches towards digital nomads. For this study, two qualitative research approaches proposed by (Creswell, 2007), phenomenological research and case study designs, were preferred. In the case study, which constitutes the first part of data collection, the technique of obtaining data from websites was chosen. Additionally, in order to gain insights into how digital nomads interpret their experiences, emotions, and social worlds, and to determine their trends, semi-structured interviews were also utilized as a data collection technique in this research. Within the framework of the current study, interviews were conducted between June 1, 2022, and September 1, 2022, in video conference format, with a total of 40 participants of diverse demographic characteristics, and each interview lasted an average of 35 minutes.

Results & Conclusion

Digitalization and the COVID-19 pandemic have played a significant role in the increasing trend of digital nomadism. During this process, businesses and employees have had the opportunity to experience remote and flexible work models. Some companies, because of the benefits brought by this model, have offered their employees the opportunity to work from anywhere by fully implementing this model. Individuals who are able to carry out their work digitally show a desire for a more independent lifestyle, free from the constraints of a specific location and working hours, leading them to establish their own businesses or adopt a digital nomadic lifestyle. Digital nomads include not only those who work on a project basis

but also those who work for a company and receive a monthly salary. Digital nomads typically have professions suitable for remote and digital work, such as web design, content creation, software development, digital marketing, data engineering, social media management, consulting, teaching, graphic design, and translation. They are individuals who can work from anywhere in the world thanks to their laptops, smartphones, and wireless internet. They often embrace a minimalist lifestyle and sustain their lives with a minimal number of possessions. However, it is important to note that not every remote or freelance worker can be defined as a digital nomad. What sets digital nomads apart from others is their preference for a mobile lifestyle, driven by the pursuit of freedom, flexibility, mobility, and independence.

The pursuit of temporal, spatial, and financial freedom is the fundamental driving force behind the emergence and popularization of the digital nomadic lifestyle. In the future, research focusing on various aspects such as the economic, cultural, and social contributions of digital nomads to destinations, the sustainability of digital nomadism, the significance of digital nomadism for countries, and proposed solutions to the challenges faced by digital nomads will play a crucial role in understanding the trends within the community and gaining a better understanding of the importance of digital nomadism.

KAYNAKÇA

Süresiz Yayınlar

Adeola, O., & Evans, O. (2019). Digital

Tourism: Mobile Phones, Internet

and Tourism in Africa. *Tourism*

Recreation Research, 44(2), 190-202.

<https://doi.org/10.1080/02508281.2018.1562662>

Aguinis, H., & Lawal, S. O. (2013).

ELancing: A Review and Research Agenda for Bridging the Science-Practice Gap. *Human Resource Management Review*, 23(1), 6-17.

<https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2012.06.003>

Ameen, N., Tarhini, A., Shah, M. H.,

Madichie, N., Paul, J., & Choudrie, J.

(2021). Keeping Customers' Data Secure: A Cross-Cultural Study of Cybersecurity Compliance Among the Gen-Mobile Workforce. *Computers in Human Behavior*, 114, 106531.

<https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106531>

Aroles, J., Bonneau, C., & Bhankaraully, S.

(2022). Conceptualising 'Meta-Work' in the Context of Continuous, Global Mobility: The Case of Digital Nomadism. *Work, Employment and Society*.

<https://doi.org/10.1177/09500170211069797>

Bilandzic, M., & Foth, M. (2013). Libraries as Coworking Spaces. *Library Hi Tech*, 31(2), 254-273.

<https://doi.org/10.1108/07378831311329040>

Blatt, K., & Gallagher, J. (2013). Mobile

Workforce: The Rise of the

Mobilocracy. In P. Bruck & M. Rao

(Eds.), *Global mobile: Applications*

and Innovations for the Worldwide

Mobile Ecosystem (pp 275-292).

Information Today.

Bonneau, C., & Aroles, J. (2021). Digital

nomads: A New Form of Leisure

Class? In J. Aroles, F.-X. de Vaujany, &

K. Dale (Eds.), *Experiencing the New*

World of Work (pp. 157–177).

Cambridge University Press.

Buhalis, D. (2010). *eTourism: Information*

Technologies for Strategic Tourism

Management. Pearson (Financial

Times/Prentice Hall).

- Chevtaeva, E. (2021). Coworking and Coliving: The Attraction for Digital Nomad Tourists. In Q. Wörndl, C. Koo, & J. L. Steinmetz (Eds.), *Information and Communication Technologies in Tourism 2021* (pp. 202–209). Springer.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-65785-7_17
- Cook, D. (2022). Breaking the Contract: Digital Nomads and the State. *Critique of Anthropology*, 42(3), 304-323.
<https://doi.org/10.1177/0308275X221120172>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches*. Sage Publications.
- Çelik Varol, M., & Varol, E. (2020). Postmodern Tüketime Postmodern Bir Yanıt: Paylaşım Ekonomisi. *Asya Studies*, 4(12), 128–141.
- Eriksen, T. H., & Schober, E. (2016). *Identity Destabilised: Living in an Overheated World*. Pluto Press.
- Forlano, L. (2008). Working on the Move: The Social and Digital Ecologies of Mobile Work Places. In D. Hislop (Ed.), *Mobility and Technology in the Workplace*.
<https://doi.org/10.4324/9780203894354>
- Frey, T. (2013). The Great Freelancer Movement: Eight Reasons Why Your Next Job Will Be a Project. *Journal of Environmental Health*, 76(5), 46.
- Germann Molz, J., & Paris, C. M. (2015). The Social Affordances of Flashpacking: Exploring the Mobility Nexus of Travel and Communication. *Mobilities*, 10(2), 173-192.
<https://doi.org/10.1080/17450101.2013.848605>
- Haking, J. (2018). *Digital Nomad Lifestyle : A Field Study in Bali*. KTH Royal Institute of Technology.
- Hang, M., & Van Weezel, A. (2007). Media and Entrepreneurship: A Survey of the Literature Relating Both Concepts. *Journal of Media Business Studies*, 4(1), 51-70.
- Hermann, I., & Paris, C. M. (2020). Digital Nomadism: the Nexus of Remote Working and Travel Mobility. *Information Technology and Tourism* 22(3), 329-334.
<https://doi.org/10.1007/s40558-020-00188-w>
- Hojeghan, S. B., & Esfangareh, A. N. (2011). Digital Economy and Tourism Impacts, Influences and Challenges. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 308-316.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.05.136>
- İli, B., & Büyükbaykal, G. N. (2022). A Bibliometric Analysis of Digital Nomad Researches. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(Dijitalleşme Özel Sayısı), 306-319.
<https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1121236>
- Johns, T., & Gratton, L. (2013). The Third Wave of Virtual Work. *Harvard Business Review*, 91(1), 66-73.
- Kannisto, P. (2014). *Global Nomads: Challenges of Mobility in the Sedentary World* [Doctoral Thesis]. Tilburg University.
- Law, R., Chan, I. C. C., & Wang, L. (2018). A Comprehensive Review of Mobile Technology Use in Hospitality and Tourism. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 27(6), 626–648.
- MacRae, G. (2016). Community and Cosmopolitanism in the New Ubud. *Annals of Tourism Research*, 59, 16-29.
<https://doi.org/10.1016/j.annals.2016.03.005>
- Makimoto, T., & Manners, D. (1997). *Digital Nomad*. Wiley.

- Mancinelli, F. (2020). Digital Nomads: Freedom, Responsibility and the Neoliberal Order. *Information Technology and Tourism*, 22(3), 417–437. <https://doi.org/10.1007/s40558-020-00174-2>
- Mansor M S. (2021). Price of the Digital Nomad Culture for Employer, Employee. *ICR Journal*, 12(2), 350-351. <https://doi.org/10.52282/icr.v12i2.887>
- Merriam, S. B. (2009). Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation. John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1097/NCI.0b013e3181edd9b1>
- Milošević, J. (2020). *Digital Nomads: A Cultural View* [Doctoral Thesis]. University of Rijeka.
- Mouratidis, G. (2018). *Digital Nomads: Travel, Remote Work and Alternative Lifestyles*. [Master Thesis]. University of Lund.
- Naz, A. (2015). Interactive Living Space Design for Neo-Nomads: Anticipation Through Spatial Articulation. In M. Nadin (Ed.), *Anticipation Across Disciplines*, 29, 393-403. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-22599-9_23
- Orlikowski, W. J., & Scott, S. V. (2016). Digital Work: A Research Agenda. In B. Czarniawska (Ed.), *A Research Agenda for Management and Organization Studies*. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781784717025>
- Polson, E. (2019). The Aspirational Class “Mobility” of Digital Nomads. In E. Polson, L. Schofield Clark, & R. Gajjala (Eds.), *The Routledge Companion to Media and Class* (pp. 168–179). Routledge.
- Reichenberger, I. (2018). Digital nomads - A Quest for Holistic Freedom in Work and Leisure. *Annals of Leisure Research*, 21(3), 364-380. <https://doi.org/10.1080/11745398.2017.1358098>
- Saura, J. R., Reyes-Menendez, A., & Palos-Sanchez, P. R. (2020). The Digital Tourism Business: A Systematic Review of Essential Digital Marketing Strategies and Trends. In J. D. Santos & Ó. L. Silva (Eds.), *Digital Marketing Strategies for Tourism, Hospitality, and Airline Industries* (pp. 1–22). IGI Global.
- Schlagwein, D. (2018). “Escaping the Rat Race”: Justifications in Digital Nomadism. In *26th European Conference on Information Systems: Beyond Digitization - Facets of Socio-Technical Change, ECIS 2018*.
- Schlagwein, D. (2019). The History of Digital Nomadism. In *Proceedings of the International Workshop on the Changing Nature of Work (CNOW)* (pp. 1-5).
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (2017). *Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları*. Anı Yayıncılık.
- Thompson, B. Y. (2019). The Digital Nomad Lifestyle: (Remote) Work/Leisure Balance, Privilege, and Constructed Community. *International Journal of the Sociology of Leisure*, 2(1–2), 27-42. <https://doi.org/10.1007/s41978-018-00030-y>
- Wang, B., Schlagwein, D., Cecez-Kecmanovic, D., & Cahalane, M. C. (2018). Digital Work and High-Tech Wanderers: Three Theoretical Framings and a Research Agenda for Digital Nomadism. In *ACIS 2018 - 29th Australasian Conference on Information Systems*. <https://doi.org/10.5130/acis2018.bl>

İnternet Kaynakları

- Busuttil, S. (2021). *The Rise of the Digital Nomad*. The University of Melbourne.

Retrieved from 31/08/2022.

<https://pursuit.unimelb.edu.au/articles/the-rise-of-the-digital-nomad>

Choudhury, P. (2022). *How “Digital Nomad” Visas Can Boost Local Economies*. Harward Business Review. Retrieved from 30/05/2022.
<https://hbr.org/2022/05/how-digital-nomad-visas-can-boost-local-economies>

David, E. (2016). *Digital Nomad Careers*. Become Nomad. Retrieved from 05/06/2022.
<https://becomenomad.com/digital-nomad-careers/>

Grider, C. (2022). *63 Surprising Digital Nomad Statistics in 2022*. A Brother Abroad. Retrieved from 05/06/2022.
<https://abrotherabroad.com/digital-nomad-statistics/>

Kropp, R. (2018). *Digital Nomads vs Remote Workers: Why You Need to Know the Difference*. All Work. Retrieved 02/06/2022 from.
<https://allwork.space/2018/01/digital-nomads-vs-remote-workers-why-you-need-to-know-the-difference/>

Schroeder, J. (2016). *What Digital Nomads Know That You Don't (Yet)*. Forbes. Retrieved from 09/02/2022.
<https://www.forbes.com/sites/juleschroeder/2016/03/17/what-digital-nomads-know-that-you-dont-yet/?sh=4de1311f59a7>

Todd, S. (2022). *Why Social Media is a Valuable Tool for Digital Nomads*. Open Sourced Workplace. Retrieved from 19/06/2022.
<https://opensourcedworkplace.com/news/why-social-media-is-a-valuable-tool-for-digital-nomads>